

HRVATSKA RIEČ

Preplatna ciena: na godinu K. 12 — Za 6. godine K. 6 — Za Šibenik na godinu donošanjem u kuću K. 12. — Za Inozemstvo na godinu K. 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini br. 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi, priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 30 para petit redak ili po pogodbi. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Pred izbore u Banovini.

Još pet šest dana, pa će narod u Banovini stupiti na izbore. Znamo, kakav je tamo izborni red, ali svjestan narod može ipak da u tom kukavnom obsegu izbornog prava progovori glasno i muževno i da izborima dađe pečat svoje volje, svoje samosvjesti.

Predizborno gibanje, interes za izbornu borbu i uspjeh, ovog je puta zahvatio narod više no igda do sada, pače izborna agitacija razmahala se takovom žestinom, da su nastali takovi međustranački odnošaji, koji će sigurno na mnogim tačkama izborne borbe biti od poglobnih posljedica za njezin dobar uspjeh. Mi smo te odnošaje davno, a u zadnje doba najviše požalili, jer su uvijek štetni, a najpače pak pred izbore, na kojima se sukobljuju dvie oprečne misli, dvie oprečne težnje, koje hoće da jedna drugu nadvladaju.

O teku izbora ne možemo sada predvidjeti kakav će biti, jer je cela zemlja jedan glogolj, sve vrije, sve se komeša pripravljajuć se na sudbonosni čas sudara. Možda izborni uzsljede u znaku mira i počinka nakon tolikog gibanja i tolike agitacije, a možda da budu i protkanji crvenim nitima, što bi bilo teško žaliti. U eri Raucha, koji je pokazao već do sada da se ne žaca ni najmanje pomoći sebi odurnim sredstvima iz dobe najcrnje Khuenovštine, može se svega doživjeti.

Sudeć pako po šansama stranaka, koje stupaju u izbornu borbu, nema gotovo sumnje, da će opozicija ući pojačana u novi sabor, a u ovoj da će opet bit najbrojniji pravaši, koji bi mogli skupno dobiti do preko 50 mandata.

Obitini li se ovo, onda će to bit najbolji dokaz, kako je stranka prava zbilja najjača u narodu. Ta stranka mogla je baš na ove izbore izaći sa stalnim, najljepšim izgledima u pobjedu da se je uspjelo uzpostaviti njezinu kompaktnost, njezinu jedinstvo onako, kako smo mi to živo zagovarali i kako je bila želja svih dobromislićih i iskrenih rodoljuba. — Nasuprot, na ovom izborima vidjet će se na nekim mjestima žalostni prizor međusobne bratske borbe između samih pravaša.

Ovoga svega ne bi ni iz daleka bilo, da se nisu u stanku prava ušuljali ljudi, koji u tu stanku nisu nikad spadali, niti mogu da spadaju. Žalostni prizori, koji će se po svoj prilici odigrati na nekim mjestima za blizih izbora i koji će dosta odnemogu podpunoj, zakonitoj pobjedi pravaštva, imaju se pripisati tim ljudima, koji i u ovoj prigodi najočevitnije dokazuju, da su se u stanku prava uvukli samo da rade i uplivaју na način, kako da stranka prava ne dodje do onih uspjeha, do kojih bi morala da dodje podporom naroda, u kojemu je ona najjača, jer najiskrenija i najodvažnija predstavnica i pobornica njegovih prava i tražbina.

Očito je danas, da ti uskoci u stanku prava donieše sobom u nju zadaću ne da služe njoj i njezinu svrsi, već da je, služeć u njoj lukavo i proradunano, izrabe koliko god mogu više i u njoj stvore takove prilike, koje će izazvati razna trvenja i sukobe, samo da se zajednički rad ciele stranke ne uzgome usredotočiti oko njezina zadatka i njezine svrhe; očito je, da ti uskoci, poslani u stanku, rade u njoj i sve udešuju tako, da tuđjinskim protjevljama u našoj domovini budu lakše prodiranje i da tuđjinski uplivi ne nadju u njoj obćenitu, snažnu oporbu svih narodnih elemenata.

Dr. A. Starčević u svojim naputcima pristašam stranke prava poručuje: "Buduć je ljudi lakomnih, prevrtljivih i naručenih, nema im se bez dovoljnih dokaza vjerovati ni povjerenje davati".

"Ljude, koji traže samo svoju koristi ili razkoš, pod ništo ne primati u stanku i za ništo ne zanašati se za nje, osim ako je temeljita nada, da će se popraviti i ako svojsci o tom rade, bez da su budi čime, osim osvjeđočenja na to primorani. Ovakovi bo ne samo nisu za pravu radnju, ne samo ne mogu koristiti dobroj stvari, nego oni će ju svakomu za plaću izdati".

"Poznati ljude, do kojih puk drži i uzroke s kojih drži. Ako je uzrokom bogatstvo ili vlast ili to oboje: za one ljude ne treba brinuti se; nu ne valja ni odbiti ih, osim ako nemaju druge vrijednosti. Puk bo za nje iskreno ne mari; u potaji mrzi nje i one, koji su s njima, ter će ih prvom zgodom ostaviti, pače i udariti će proti njima".

Takovi ljudi mogu samo donekle uspjevati. Koliko će još dugo u Banovini, a i kod nas uspjevati, ne znamo, ali mislimo, da će uprav skorašnji banovinski izbori mnogo i mnogo doprinieći razbistrenju i razlučivanju, jer na tim izborima na koncu konca nije glavna stvar borba jedne ili druge stranke međusobno, već je glavna stvar, kako naglasimo, borba između dvie državne misli, hrvatske i magjarske, a u toj borbi lako je odmah već na prvim okršajima upoznati tko je Hrvat, a tko tuđjinski sluga.

Obzorje će se u izbornoj oluji valjda zamutiti, bit će za čas zrak težak, zadušljiv, ali poslie te oluje razvedrit će se nad Banovinom, bit će obzorje čišće nego li je sada, bit će protumačena narodu mnoga dosadašnja tajna, spletki i zagonetka, — a to može da daljnjoj narodnoj borbi bude samo od koristi, a stranki prava uslov za dalnje uspjehe i pobjede.

Priprava za sudačko vjebanje.

Lanjske je godine bila "Hrvatska Rieč" uprla prstom na neke poroke, koji kao da će da zaraze sudske stalež i pozvala je sudce da sami stanu vidati svoje rane.

Mjesto da se ozbiljnom pozivu odvrti ozbiljnijim prihvatom, da svi ko jedan stanu na obranu neprocjenjivog nam amaneta, mjesto da svatko uz nastojaj doprinieći, eda se naše sudstvo domogne dostojnije slobode i nezavisnosti, prohtjelo se nekomu pod siglom "L. S." u "Narodnom Listu" da baci malo prašine u oči javnom mnenju, a istodobno da iztakne za sebe kako nije "in odore sanctitatis". — Ovak slučaj služi za izgled kako je teško latiti se pera, pa makar htjeli pisati i o najsvjetlijoj stvari, kad se već unapred znade, da se uvijek može da nadje ljudi, koji, potaknuti jednim ili drugim razlogom, ne će se žacati protiviti se istini poznatoj.

Pobijati ovakove nema svrhe, pa prelazimo na stvar, o kojoj smo odlučili pisati.

U pravničkim je krugovima više manje poznato kako ide s tom blaženom sudačkom pripravnom službom i koliko se mara ulaže, da se mlade ljude odgoji za vrstne, čelične i pošteno sudije, eda jednako budu svom narodu zenica oka njegova.

Nu i ako je to, kako rekosmo, donekle poznato pojedincima, nije cjelokupnosti društva, koje ima pravo da zahtjeva, da mu pravdu kroje sudci.

Sudačka je pripravna služba uređena osobitim zakonskim propisima, koji bar za Dalmaciju ostaju mrtvo slovo.

Svrha je naime t. zv. sudačke pripravne službe, kako zakon veli, ne samo ta, da se zadobije točan pregled različitih posala i upozna način kako da se rješava poslove namjenjene sudovima i državnim odvjetništvima, te da se pruži zgoda i dade naputak, eda se postigne okretnost i vještinu u poslovima, što je potrebita za sudačku službu, već je svrha pripravnoj službi i ta, da se pravničko vaspitanje prislusnika i pravnih vježbenika učvrsti i usavrši, da budu jednako shvaćali i praktično razumijevali materijalno pravo i upovarljivat ga na životne odnošaje, što pred sud dolaze, te da točno i pravedno presudjuju i riešavaju građanske i kaznene slučajeve.

Eda se takva svrha postigne, zakon izričito naglašuje, da je pretežnja strana pripravne službe poučavanje, pa s toga i dodaje, da nije dopušteno da se izrabljuje radna sila osoba koje su u pripravnoj službi i da se ima službeni rad pravnih vježbenika i prislusnika udesiti tako, da im jedan dio službenih sredstava

preostane za nauku i njihovu znanstvenu izobrazbu.

Iz ovo malo rieči izcrpljenih po suštom zakonu, a da ne spominjemo ostalih podrobnijih odredjenja niti ustanove o redovnim vježbanjima, razabire se, kako je sudačka pripravna služba idealno uređjena. A sad da vidimo, da li se u tom pogledu zakon vrši.

Netom iza dovršenih nauka mladić stupi na prag pravničkog labirinta, u koji hoće da udje, riedkost je ako ga sreća namjeri na ljubežljivog starešinu, koji će ga potrebitom ustrpljivošću i očinskim savjetima uputiti bar u prve početke. Obično pripravna služba počinje tako, da se mladog vježbenika prepusti svojoj sudbini, da uz borbu proti ekonomskim nevoljama izdrži i drugu, onu neuredjenu pripravne službe. Prve kušnje, prva stradanja bez ičije samaritanske pomoći!

Tri godine pripravne službe to su redovito tri godine vodjenja zapisnika i sastavljanja kaznenih (isključivo kaznenih) osuda.

Nije pak riedkost da se kroz te tri godine doživi i raznih poniženja, kojima po gdje-koji starješina znade osobitim uživanjem vježbiti dobroćudnost svojih budućih kolega, a po gotovo nije nikakvo čudo, ako kadkad pravni vježbenik ili prislusnik dobije kakav ukor (zaludu — treba se iz mlada naučiti pregibati šiju. Op. slagara) kao nagradu što je radio za svoje pretpostavljene, koji su mu odnosi posao odredili.

Razočaranja kod mladih, koji se pripravljaju za sudačko znanje danomice rastu. Dogadja se, da se ni kukavne adjutume ne daje po sposobnostima i potrebi, no po jačim zagovorima, te se već za rana pokazuje mladim pravnicima put, kojim se brže i u bolju luku može stići. Ideali i mladenački polet ubijaju se već u početku, a sije se samo obilato sjeme štreberstva, međusobne nesnošljivosti i puzanja.

Bilo je takodjer slučajeva, da se s visoka niese ustručavali da vježbeniku ili prislusniku, poslie no je boreć se svakovrsnim nevoljama izdržao da muktke odsluži preko godine dana, velikodušno dobace svotu od . . . . 20 ili 30 for., kad bi od nevolje zatražio pripomoć.

Vraćajuć se na pripravnu službu, eda ne duljimo, naglasit je, kako je od prike potrebe da se istu napokon uredi prama zakonskim propisima. Ne može se od mladih pravnika, koje se pune tri godine izrabljivalo samo kaznenim zapisnicima i osudama, zahtievati da su izvježbani i u građanskom poslima, kad im se ne bijaše dozvolila prilika da se s istim upoznađu, već ih se dapače držalo u takvim prilikama, da su morali zaboraviti i teoretično pravničko vaspitanje, što bijahu stekli na visokim školam.

U početku spomenusmo, da su ove stvari više manje poznate u pravničkim krugovima, pa se stoga niese ni upustili u potankosti, već smo samo na brzu ruku ovo malo nasuknuli, eda upozorimo one, kojima je povjerenja sudačka pripravna služba, da se ovim pitanjem, koje je po našem shvaćanju od velike zamašitosti, ozbiljnije pozabave.

Onima, koji misle seliti.

Radi nepovoljnog financijskog položaja u Sjedinjenim Državam Amerike, bila je obustavljena ili znatno stegnuta radnja u više velikih tamošnjih tvornica, a napušteno je sasvim puno velikih radnja, koje su već bile uzete u izgled. Ne prestano se odpuštaju stotine radnika, te evropske iseljenici, koji nisu u stanju da nadju drugih radnja, ostavljaju onu zemlju, te se na tisuće vraćaju u domovinu. Dok se temeljito ne poboljšaju tamo prilike opasno je seliti u te države, jer se ide u susret kukavnom udesu.

Potrebito je još uvijek preporučivati, da težaci bez sredstava ne sele u državu Sao Paulo u Brazilu. I ako su se tamo prilike što se tiče sigurnosti u izplaćivanju plaća poboljšale, ipak se naši težaci većim dielom ne mogu priviknuti na vrst radnje u onom kraju niti imaju izgleda, da će moći štogod zaštediti i tako postat ne-

zavisni. Životna su sredstva tamo prama plaćama preskupa, te iseljenici radi nezdrava onog podneblja i neobične hrane i t. d. izgube već u početku volju i uzrastnost. Njihov položaj u nikakvom slučaju nije bolji u Sao Paulo, nego li im je kod kuće amo.

Izgledi za iseljelivanje u Englezku naselbinu Natal u južnoj Africi postali su sasvim nepovoljni. Poradi obćeg nazadka potrebe radnih snaga osobito radi prekida željezničkih radnja i drugih preduzeća puno je čeljadi svih stališa ostalo bezposleno i djelomice palo u oskudicu.

Obzirom na ove prilike iseljelivanje iz Evrope u Natal prilično se je umanjilo g. 1906., a broj iseljeljenika koji su se povratili povećao se je.

Od nekoliko vremena opaža se osobito u južnim pokrajinama monarhije veliko komešanje za iseljelivanje u Luisianu, jednu od južnih pokrajinah sjedinjenih američkih država. Iseljenici se osobito mame u grad Bogalusa, gdje da bi se imala naći sasvim uharna radnja za tisuće radnika. Novine New-Orleansa i Galvestona nose članaka, u kojima se tuže da se u različitim južnim mjestima tih država, a osobito u Luisianu i u Missisipi iseljenici, tako zvani "Zeleni", koji su stigli iz Evrope, nalaze u prilikama sličnim prvashem robstvu crnih. Iseljenicima, koji nisu zadovoljni svojom radnjom ili ne mogu da žive od nadnica, zabranjeno je, eventualno i redarstvenom silom, da traže drugdje zarade. U tom pogledu otkrile su se takve prilike, koje bi morale dati povoda postupanju sa strane onamošnje vlade. Bogalusa leži nešto 112 km. na sjeveroiztoku New-Orleansa u nezdravom, vrućem, nizkom i blatnom kraju.

Dobro je dakle da naš svet saznade za sve ove okolnosti, jer ako ga nevolja goni u svet, da poboljša svoj položaj, teško je i grozno ako mora u tuđem svijetu upasti u još veću nevolju i biedu. Za to bi se moralo najstrože postupati proti onima, koji naš svet mame u krajeve, za koje se zna, da će bit nesretni našim iseljenicima. To bi više pomoglo nego li kojekakve ufičijozne obavijesti i birokratska pisanija u pogled iseljelivanja.

Mi smo se u našem listu više puta pozabavili pitanjem iseljelivanja i iztakli svestrano što bi vlada morala u tom pravcu preduzeti za dobro i sigurnost naših iseljenika. Sve druge vlade, pa i ugarska, učinile su u tom pogledu mnogo, samo austrijska kao da ne zna ili da se ne će maknuti. A ipak pitanje je vitalno za naš narod, a i za mnoge druge, jer je dan danas iseljelivanje gotovo obćenito.

Dokle će austrijska vlada i u ovom važnom, vitalnom pitanju za narode biti nemarna ni ne znamo, samo znamo, da bi bilo već skrajno vrijeme da poduzme zanj štogod razborita i korisna da se ugleda u druge vlade, kojima se iseljeničko pitanje još toliko ne nameće, kao njoj. Zaludu, austrijska vlada dolazi njekim narodima u pomoć uvijek kasno, kad već ne može inače od sramote.

Naši dopisi.

(Obćina). Ako se pri ikojoj obćini u Dalmaciji hoće u upravi korenitoga preokretaja, to se u istinu hoće pri sinjskoj obćini, koja se samo upravlja pod tim vidom, eda na njoj valja premoć i samosilnost, a ne kako bi bilo bolje i korisnije po narod. Da se u dosadašnjem i današnjoj obćinsku upravu ne mče imati nikakova povjerenja i pouzdanja, to se je u više navrata javno dokazivalo, kao što i u broju 209. "Hrv. Rieči", osvrćući se u dopisu na obćinske činovnike, koji su u svakom pogledu nesposobni i nemjetni za ozbiljan rad pri ovako golemo napućenoj obćini.

Davno se je već opažala velika manjkavost dobre uprave u svim granama, s čega biedni narod teško je uzdisao i vapio, hoće li ikad doći čas, eda se promieni jedina uvijek svojvoljno vladajuća dinastija? Tj svojoj ogorčenosti dao je oduška prigodom lanjskoga izbora zastupnika za carevinsko vieće. Dobromislić

ljudi stali su ozbiljno promišljati o negodovanju naroda, te su prošle godine u više tužba, po stanima na nadležna mjesta, izneli mnogobrojne i silne nerednosti, koje se zbile pod vladavinom Tripala od nazad 37 godina, koje narod od usta do usta predaje, tvrdim uvjerenjem, da se občinom upravlja na očitu propast i nazadak občinara. U dotičnim tužbama traženo je, neka se obćinska uprava pregleda za zadnjih deset godina, i da se prena nadjenim nerednostima, kojih u istinu na hrpe ima, razpusti sadašnja uprava i provedu novi cjelokupni izbori. Zemaljski je Odbor hvalevredno jednom dielu tužba udovoljio, poslaviši svoje svjestne i nepristane pregledače, neka pregledaju upravu sinjske obćine i o svemu sudno pravo i pošteno izvještje. Pregledači su, mislimo, učinili svoja izvještja i već predali odlučujućim činbenicima, neka oni odluče, što se ima učiniti sa sinjskom obćinom.

Narod se podpuno uzda, da će pravica i nepristranost pobijediti i da se ne će nikomu gledati u brk; jerbo korist naroda i čast njegova mora da je veća, nego čast i korist pojedinca, pošto da pojedinci padaju i nestaje ih, ali narod ostaje. Sinjsko-cetinjski narod najvećim oduševljenjem, zanosom i vapajem čeka, ko ozebao sunce, da se današnja obćinska uprava čim prije razpusti i razpišu novi izbori, neka bi mogao po svojoj slobodnoj volji izabrati novu obćinsku upravu, o kojoj će biti uvjeren, da će se po njega starati brižnije i koristnije. Do koga je, neka narodu udovolji, eda ga može blagosivati, a ne proklinjati. Jao onomu, na koga narodno prokletstvo padne!

Istinič.

Prvić-Luka.

(Pomorskoj vladi na znanje i uvaženje). Dosta puta bilo nam je teško, što se je lučko-financijski ured nalazio posve daleko od našega sela (skoro s kraja na kraj otoka) i htjedoso da našem pravednom zahtjevu dade mođu, ali ga svaki put zaudasma pomislihu, da ne će tako za dugo trajati. Kako se pronose glasovi, spomenuti ured ne će više ostati u kući, gdje se danas nalazi, jer kućevlastnik dade odopoved. Naprikladnija u selu bila bi za naše — a i lučkog ureda — okolnosti kuća Tome Cukrova. To je jedina kuća zgodna po svom položaju, koja bi odgovarala našim pravednim zahtjevima.

U „centrumu“ otoka i u luci, gdje staje mnogo više brodova „de pojada“, nego li u samoj „glavnoj luci“, pa i jer se već tu nalazi brzojavni ured za svaki eventualni slučaj skopčan s našim pomorskim životom. Kad se uzme u obzir, da naše selo mnogo većim poslom obterećuje lučki ured, pošto ima više ribaratora, trabakulanata (Sepurina nema nijednog) pa i sami Sepurinjani izrcavaju se u naše selo d-slaveži iz Šibenika; — to je skroz opravdan naš zahtjev, da nam spomenuti ured bude bliže.

Ne dvojimo, da će nas susretljivost gosp. lučkog poglavara mimoići u ovome za nas životnom pitanju; kao što i visokoj pomorskoj vladi stavljamo na vrijeme na srce, eda se po kaže pravom „skrbiteljicom“ za naše interese.

Lućani.

Viesti.

Večeras Sokolski veliki ples počimlje u 8 i pol sati. Oko 7 sati obaći će sokolska četa svečanog grad, a pred njome će „Šibenska Glazba“ udarati vesele korčalice. Sudeć po svemu, ples će uspjehi sjajno. Dodatno našoj zadnjosti o uspjehu sa lutrijskim srećkama za ovaj obljubljeni ples moramo javiti, da su se morale odštampati još nekoliko serije istih, te da utjerani od njih iznos danas nadmažuje liepu svotu od 1500 K. Napried, Sokole naš!

Odobreno ustrojjenje „Radničke Zadruga“ u Šibeniku. C. k. namjestništvo u Zadru odlukom 4. veljače ov. g. br. 5701./VII. našlo je da u smislu §. 6. zakona o pravu udruživanja dneva 15/11. 1867. dozvoli ustrojjenje društva „Radnička Zadruga“ sa sjedištem u Šibeniku na osnovi prikazanog mu pravilnika. Bilo u što dobrih časa za naš radnički svet.

Ples „Lege“. Slavnom uredništvo „Hrvatske Rieči“ u Šibeniku. U javnom organu poznate družbe, crne savjesti, biva lažno navedeno, da sam ja sudjelovao „Leginom“ plesu.

Obraćam se za to na To Slavno Uredništvo, da bi izvolilo objelodaniti ovu moju izjavu, da t. j. nije istina, da sam ja bio na plesu „Lege“, te da nije istina, da sam ja bio izključen iz „Sokola“.

Lani, kad je ista družba bila u drugom listu istih moralnih načela iznela istu klevetu, niesam odgovorio, jer dostojanstvo svakog čovjeka zahtjeva, da se upušta u polemiku samo s ljudima sebi ravnim; nego ponovljenom uvredom ove godine vidim, da se hoće sistematično i mene uznemirivati, te sam za to, radi javnosti, prisiljen odgovoriti, eda ne bi neupućeni krivo shvatili moj muk.

Za što ta društvena gnijlež našeg građanskog života hoće da i na ne napada, to ja ne znam, ali mora da je ona obćina pojava, gdje slojevi niskog morala, tupog shvaćanja, bez svake kulture, bezposlenog života, napadaju uvijek iz kinvnosti i kao urjednom mržnjom na sve, što je pošteno, radišno i štovano.

U ostalom mislim, da se s uvriedama takovih osoba mogu samo da dićim, jer je u našem gradu poznato, da je družba, već od kad je počela narodna borba u Šibeniku, napadala uvijek bilo psokvami, bilo oružanom rukom sve poštene osobe, bez razlike stranke, koje su bile počele i htjele, da svojim poštenim radom i dobrom voljom unaprede dobrobit Šibenika. S osobitim stovanjem *Dr. Vinko Smolčić.*

Razdioba američanske loze, doznaćene obćini šibenskoj, počēt će se dieliti onima, koji su se prijavili, od iduće rziede do nedjelje, i to naravski u razmjeru izmedj razpoloživa i zaiskana broja istih. Opaža se, da će se dieliti samo Monticula rupestris, jer je samo ta vrst obćini stigla, za to nek se prijave za pridignuće loze samo oni, koji su tu vrst zatražili. Stigne li obćini druga vrst američanke Aramon, bit će to posebice javljeno.

Tuže nam se stranke, koje imaju da opremaju koji posao na ovdješnjem Velikom Carinskom Uredu, da u istome vlada glavna oskudica činovničkog osoblja. I zbilja mjesto deset činovnika, koji bi kod tog ureda morali bit namještni, ima ih sada jedino pet. Mogu li ovi vršiti sve poslove na zadovoljstvo obćinstva uobće, a napose trgovaca? Za što se u pogled toga sa Šibenikom uvijek škrtari? Više smo puta izneli, kako se nanaša na isti način krivica Šibeniku na poštanskom uredu, a sada eto istih tužaba i glede carinskog ureda. Misle li nadležne vlasti već jednom postupiti pravedno i prama Šibeniku?

C. k. Financijsalnom Ravnateljstvu na znanje. Za prestupke kriomčarenja s mesom bili su neki ovdje u Šibeniku u svoje doba osudjeni na globu od financijske vlasti, te su tu globu i uplatili. Usled utoka bili su riešeni prestupka i oslobođeni od globe, koje su im se morale povratiti. Uza sve to oni još ne dolaze do svog novca, jer povratka zapinje radi silne pisanije, koja se neprestano medj zanimanim uredima vodi, a sve krivnjom c. k. dotičnog financijsalnog nadgledništva, koje kao da u ovom poslu ne drži tačnu očevidnost. Potraje li ovako, tko zna koliko će još vode Krkom proteći, dok stranke dođu do svojih para, pa bi za to imala bit briga financ. vlasti trsiti već jednom ovo pitanje. Upozorujemo na nj c. k. financijsalno pokrajinsko ravnateljstvo.

Tečaj za pouku u plesu. Gosp. Vilim Velimir Benetković, po vis. kr. zem. vladi diplomirani učitelj plesa, javlja, da će dne 5. ožujka tek. god. u dvorani „Hrvatskog Sokola“ otvoriti tečaj za pouku u plesu, u ponašanju i estetskoj gimnastici. Tečaj će trajati 6 nedjelja. Prijavi li se veći broj učenika i dulje. Upise prima i pobliže uvjete daje knjižara gosp. Ivana Grimania u mjestu.

Umro. Gosp. Iva Dulibića, obć. kancelistu i ravnatelja pisarne, snašla je obiteljska nesreća: umro mu sin Milovan u 15. svojoj god. Nebog dugo je bolovao pa prekućer blago izdahnuo. Jutros mu bio sproved. Pokoj mu vječni, a obitelji naše sautećke!

Novi zakon o vinu, t. j. odtisli paragrafa, koji moraju biti izloženi u lokalima, gdje se prodaje i priredjuje vino, dobivaju se u knjižari g. Ivana Grimania-a. Ciena: koritaronari para 80; limeni K 2-80.

Je li korektno? Iz pokrajine nam pišu: Zemaljski je Odbor imenovao svojim činovnikom, valjda kancelistom, nekog Moatanu, pisara u Drnišu. Ovo imenovanje pobudjuje začudjenje, jer otvorena natječaja na kakovo izpražnjeno mjesto kod Zemaljskog Odbora nije bilo nigdje čitati. Sad se doznaje, da će taj isti Montana zbilja bit uzet u službu tobože da uređi arhiv Zemaljskog Odbora sa mjesecom plaćom od K 150 i da mu je obećano sistemizovanje mjesta s X. razredom, a dotičnu osnovu da će donijeti na nadležni prihvat kad bude fait accompli. — Pitamo za to, je li ovakovo postupanje korektno? Ako je potreba činovnika na Zemaljskom Odboru, za što se taj ne bira iz osoblja, koje već kod Odbora službuje, ili ako ga tu uobće nema razpoloživa, za što ga ne bira izmedj obćinskog činovništva u pokrajini, nego se dozivaju i primaju u službu drugi, zapostavljajući one, koji bi se najprije iz same pravednosti imali uzeti u obzir?

Novi naziv organa držanja u očevidnosti zemljišnog katastra određen je odlukom ministarstva financija dneva 21. travnja 1907. broj 2140. Po toj odluci organi tog ureda postavljeni u pojedinim kotarima mjerena nosit će naziv „Držanje u očevidnosti zemljišnog katastra“, nadodajući još i sjedište rećenog ureda. Ako je

jedno te isto sjedište različitih kotara mjerena (kao n. pr. Zadar, Šibenik), to će uz oznaku mjesta biti pridodan i broj kotara (I. II. i t. d.).

„Naručbe brodova za „Dalmatiu“. Plovidbeno je društvo „Dalmatia“ narućilo kod „Cantiere Navale Triestino“ dva oveća parna broda. Društvo je u početku imalo namjeru da dobavi te parobrode iz inozemstva, ali ministarstvo trgovine nije to dopustilo s obzirom da se brodovi mogu isto tako dobro i čvrsto izgraditi i na domaćim škarama i u istom roku. Novi škar „Cantiere Navale Triestino“ nahodi se blizu Moffalcona i udešen je tako, da može graditi po sedam parnih brodova u jedan put. Podizanje brodograditeljne industrije stoji u programu ekonomskomu za Dalmaciju. Za što se jedan moderni škar ne podigne u Dalmaciji prama predlozima naših zastupnika?

„Tajnik „Dalmatie“. Gosp. Filippi, tajnik na ravnateljstvu pošta i brzojava u Zadru, zapitao ja podulji dopust, a onda će se penzionirati i stupiti kao tajnik u upravu parobrodarskog društva „Dalmatie“. Ovu službu on već provizorno vrši.

Novi brzi Lloydovi parobrodi. U Dundeu u Škotskoj bio je sretno spušten u more jedan od dvaju brzih parobroda, koje „Lloyd“ gradi za brzu pruguz izmedju Trsta i Kotora. Ovaj se parobrod zove „Baron Gautsch“, a drugi će zvati „Graf Hohenlohe“.

Ug.-hrvatsko parobrodarsko društvo. Danom 2. ožujka o. g. stupit će u krpepost ljetni plovidbeni red dalmatinskih pruga ug.-hrv. parobrod. društva, polag kojega produjuće se i pruge br. I. i br. IV., kao i prošlih godina, do Kotora, tako da će sve četiri brze pruge putovati do Kotora i natrag i to sa jednakim voznim redom. Na prugama br. I i IV parobrod se ne će svraćati u Korčulu.

Pozor trgovci! Jedan putujući trgovac koji govori njemački ide okolo prodavati razne pisarničke predmete i medju ostalim nekavac cigaretni papir tobože na korist „Družbe sv. Ćirila i Metoda“, na omotu stoji takodjer pisano i nalazi se slika sv. Ćirila i Metoda te hrvatska trobojnika. Doćili smo, da se taj lopov klatari sada po Istri. Upozorujemo stoga trgovce, trafikante i privatnike da taj papirić nije na korist „Družbe“, da je to židovska švindlarija, te kad dodje komu na vrata taj trgovac nek ga odbiju. Pravi „Družbin“ cigaretni papirić može se narućiti kod kluba Ćirilo-Metodskih zidara u Zagrebu ili kod g. S. Gamulina u Jelsi, odnosno kod drugih trgovaca na veliko koji narućuju papirić iz dvaju navedenih izvora.

„Brzojav bez žica.“ (Za hrvatsvto Istre!) Knjižara Ivana Novaka u Pazinu (Istra) izdala je o svom trošku zgodne sastavke u formi prug brzojava „Brzojav bez žica“ za saljivu poštu prigodom obdržanja raznih zabava.

Na četiri privojne vanjske strane nalaze se sljedeći sastavi: 1.) Evo nešto čega nije bilo — U Zagrebu preć se davno zbil, — Nemislite da je kakva trica, Već imamo „brzojav bez žica“. — 2.) Kako primaš tako vraćaj. U zabavi zlo ne shvaćaj; — Svome znancu „brzojavi“ — I „narodnu marku“ stavi! 3.) Zaboravimo tuge sve, Dan zabave danas je! — 4.) Nek se ori svaki stol — Pozdravljajuć krasni spol!

Ove „Brzojave“ neka narućiti svako društvo za sljedeće svoje zabave, čime će se razviti više veselje medju prijateljima šaljući jedni drugim svoje želje i primjebke, a time i zabava donijeti više ugodne uspomene i koristi, jer se ovi „Brzojavi“ mogu u korist dotičnog društva prodavati po 10 ili 20 para, kako se odlući, a osim toga sigurno će svaki „brzojavitelj“ priliepti i „narodni biljeg“ u korist istarske potrebne Družbe.

Knjižara Novaka odlučila je od svako 100 prodanih „Brzojava“ dobrovoljno doprinieti za „Hrvatski djački Dom“ u Pazinu po 1 krunu.

Prinose od prodanih „Brzojava“ Knjižara Novaka objelodaniti će u hrvatskim novinama uz navod komu i koliko je prodala, da imademo pravi pregled tih i neosjećajućih se naših žrtava. — Pomislimo na talijansku „Legu“ što radi na odućivanju mile naše Istre, — pa uprimo, da suzbijemo svakim načinom tudjicu, a za hrvatsku prosvjetu i budućnost.

„Brzojavi“ se ne razasliju izpod 100 kom. a svako 100 kom. stoji pouzetećem ili unapred Kr. 5. —; tko narućiti 1000 kom. dobije još 10 % popusta.

Novna seoska blagajna u Hrvaticma kod Sinja. Nastojanjem fra Rikarka Tripalovića ustanovila se je u Hrvaticma kod Sinja nova seoska blagajna, koja je već i uknjižena. Želim jo najljepši uspjeh!

O pravaš na granici. Ministar Burian pristao je da se ukine ovogodišnje ograničenje blaga, ostavljajući prošlogodišnji broj. Načelno je prihvatilo opravdanost rezolucije izvjestitelja Vukovića glede zahtjeva sinjske deputacije, usva-

ajući ustanovljenje arbitralnog suda. Potanje odredbe u ovom pitanju moći će se izdati na temelju sporazuma izmedju obih vlada.

Osudjen urednik „Prave Crvene Hrvatske“. Urednik „Prave Crv. Hrv.“, neki Frano Schick, bio je ovih dana osudjen pred protornim sudom u Dubrovniku na šest mjeseci stroga zatvora ili 900 K globe radi kleveta, iznešenih u „Pravoj Crvenoj Hrvatskoj“ proti Hrvatskoj u „Pravoj Crvenoj Hrvatskoj“ proti Hrvatskoj u Veresijskoj Banci, kleveta, koje su ovoj banci prouzročile znatnih šteta. Ova osuda najbolje kvalificira pisanje onog libel-lista, za koje nosi pred zakonom odgovornost taj biedni Frano Schick, ali pred javnost nose drugi ljudi, koji bi se na koncu imali stiditi svoje rabote.

Hočevar, direktor c. k. pokrajinskih financija, ovih dana je u Beću, a kako se misli, tamo je radi hrvatskog jezika. Glasa se, da je vlada naredila Hočevaru neka ne progoni hrvatski jezik i činovnike, koji se služe s njim. Hočevar kao da nije razumio, pa govore, da je za to sada u Beću i da bi mogao lasno biti maknut iz Dalmacije. Vidit ćemo.

Samo napred! U Staromgradu na otoku Hvaru osniva se hrvatsko sokolsko društvo. Opet novi bojovnik za narodnu hrvatsku vojsku. Zdravo!

Floksera u Solinu. I u solinskom polju pojavila se floksera. Eto je dakle na vratima nepreglednih splitskih vinograda.

Ljubljanska kreditna banka. Dne 14. o. mj. odbržavala se je u Ljubljani sjednica radi bilance g. 1907., na kojoj je zaključeno predložiti glavnoj skupštini dne 5. ožujka na prihvat sljedeće: Od čistog dobitka za god. 1907. u iznosu od K 183.713 (K 30.486 više nego lani) ima se izplatiti 6 % dividenda (lani 5%) i k tomu podieliti pričuvnoj zakladi K 39.000 (— 8600).

Saviz austrijske zastupničke kuće. Austrijska zastupnička kuća sazvana je za 17. ožujka.

Spomenploče zaslužnim Hrvatima. Ove će godine družba „Braće hrv. Zmaja“ podignuti spomenploče Ivši Tkaliću u Zagrebu i slavnomu Petru Preradoviću na r dnoj mu kući u Grabrovici. Definitivno još nije zaključeno, u koji će se dan ploče podići, jer se u družbi veće gljede mjesta na komu da se podigne Tkalićeva spomenploča.

Izgledi stranka u saborskim izborima u Hrvatskoj. Kako nam iz Zagreba saobćuju prema dosadašnjim informacijama, koje su pojedine stranke dobile iz pojedinih kotara o izgledima svojih kandidata prigodom izbora za hrvatski sabor, moge bi stranke u sljedećem razmjeru ući u sabor: 1. Starčevićeva hrvatska stranka prava sa 24 mandata 2.) Hrvatska stranka prava sa 22 mandata 3.) Hrvatska napredna stranka sa 5 mandata 4.) Grupa Nikolića sa 6 mandata 5.) Rauchova ustavna stranka sa 3 mandata 6.) Hrvatska seljačka stranka sa 5 mandata 7.) Srpska samostalna stranka sa 14 mandata 8.) Srpska radikalna stranka sa 5 mandata.

Novna viša djevojačka škola u Zagrebu. Hrvatska vlada kani još ove godine sagraditi zgradu za višu djevojačku školu.

Novo dioničarsko poduzeće u Sarajevu. Ovih dana bila je konstituirajuća sjednica novog velikog dioničkog društva pod pokroviteljstvom jedne banke u Sarajevu. Društvo je svrha, da podigne promet u Bosni i Hercegovini. Ovo dioničko društvo kani podići u svim većim mjestima Bosne i Hercegovine velike fabrike, koje će na veliko proizvajdati „kuferu“ u svim mogućim veličinama. Temeljna glavnica ustanovljena je sa 300 hiljada kruna razdijeljena na 3000 akcija po 100 kruna. Akcije se imadu u tri obroka izplatiti.

Ustav za Bosnu i Hercegovinu. Kako „Neues Wiener Journalu“ od 17. o. mj. iz Sarajeva javljaju, bit će kroz jubilarnu godinu izdan statut za sabor u Bosni i Hercegovini. Po osnvi, koju je izradilo zajedničko ministarstvo financija sabor će imati 140 članova, 46 virilista i 94 birana zastupnika. Vlada se brine, da iz umjerenijih hrvatskih, srbskih i muslimanskih elemenata stvori konservativnu vladinu stranku i računa na većinu od 50 zastupnika.

Vojničko pitanje u Ugarskoj. Magjarski politički krugovi i magjarska štampa postadoše popustljiviji u vojničkom pitanju usljed zadnjega govora ratnoga ministra Schönaiha. Oni se tješe, da i ako ne mogu dobiti magjarski saopjedni jezik u vojski najedanput, da će ga uvesti postepeno.

Mizerije sa suda u Šibeniku. — Kažu nam, da je g. Dr. Marasović, c. k. sudski tajnik, naredio g. c. k. sudskom tajniku Tombolani-u, da za pregledanje nekog individua ne bude pozvan sudski liečnik Dr. Filip Smolčić, nego drugi liečnik. Mi smo dosad držali, da je upravitelj kotarskog suda g. c. k. savjetnik Luksić, pak ne razumijemo kako se može da prti g. Marasović u posle, koji na nj ne spa-

daju. Gleda same stvari opazit nam je, da g. Dr. F. Smolčić nikada dosada nije dao prilike da se posumnja u njegovu nepristranost. Ili g. Dr. Marasović sudi o g. Dru. Smolčiću po svom laku?

Ovacija izučšanom Niki. Jučer je naš urednik g. J. Drezga pljusnuo po obrazu urednika glasila gusarića i udario ga u bolji dio tiela nogom. To je bilo uprav prije objeda, tako da je gospar Niko jučer postio i ogledavao u zrcalo trag ruke i noge. Gospar Niko je dobio što je tražio, jer onako napadati poštu čeljad, a osobito izgledne žene ne može nego fukara, pašćad, koju treba nogom i bičem po gubici. Ako se gospodi gusarićima još kad što slično godi primit će plaću, koju bez prestanka traže. Nije moguće da čeljad bez ponosa, bez osobnog poštenja, bez svega, što čovjeka čini čovjekom, može uvijek nekažnjeno blatiti sve oko sebe. Treba jednom učiniti reda. Gusarići su jučer na večer svojjoj slici i prlici priredili malu ovaciju. To im je bila zadovoljština, pri kojoj su pokazali što su u isfinu i za čim teže, za što živo.

I prase često oduleće silom sa korita, ali ono od korita i u koritu samo može živjeti. Tako i oni: što su imali i čim su kao svojim gospodarili, kličali su, da će i opet biti njihovo.

To je bila ovacija! Ne baš pljuski, nego koritu!

PORUKE.

Veluč. g. Don Ivan Katalinić, nadpop i nadžupnik Rogoznica. Vaš odgovor na „Moje Svjetlo“ Pelivana izaći će u narednom broju. Živjeli!

NAŠE BRZOJAVKE.

Zagreb, 22. Predizborna tajna okružnica Raucha na sve poglavice ureda u Banovini izazvala je obće gnjušanje, a ujedno dokazala njegovu slabost. Izborni proglaš hrvatske stranke prava oduševljeno je primljen u cijeloj zemlji. Najutješljivija pojava pred izborima jest solidarnost činovnika uzprkos brojnim premještajima. Vetešara vraća se Rauch iz Pešte.

Budimpešta, 22. Zastupnici disidentni osjuraše najžešću borbu protiv svakom pokušaju, da se promieni sabsorski poslovnik.

Beč, 22. U delegaciji austrijskoj vojni je odbor prihvatio predradnu ratne mornarice.

Beč, 22. Predstoje ostavke ugar. ministra Andrassy-a i ministra izvanjskih posala bar. Aehrenthala.

Prag, 22. U do sad provedenim izborima za češki sabor najviše su mandata dobili češki agrarici.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) *
Vlastnik, izdavaatelj i odgovorni urednik Josip Drezga

Priobćeno. *)

Juri Lušiću Pelivanu Ranku

ROGOZNICI.

U prilogu „Kremenjaka“ br. 50, pod naslovom „Moje svjetlo“, napao si našega čestitoga i ljubljena nadžupnika. A da ti napadači bolje uspjeha, nanizao si u puna dva stupca umišljenje pohvale samom sebi, što je kod svakoga, koji te pozna, naravno izazvalo posrdni smiehl. Na tvoje se pismo ne bismo obazirali radi tebe. A ne upravljamo ti ovo par riječi ni da obranimo našega župnika, jer od toga njemu nije potreba: jer je svakomu poznat njegov uzorni život i poštenje. Pišem samo radi toga, da obranimo čast i ugled našega mjesta kod onih osoba, koje tebe ne poznaju, jer vidimo nepošteno napadnuti čovjeka, koji ljubi od srca ovo naše mjesto, pa nema nikakova dobrog podhvata, koji ide za njegovim napredkom, a da se on svojski za nj ne zamizimlje.

Pa tko si ti, da se dižeš na njega, dobro i mirnog župnika? Ti, koji nisi ni dobar ni miran. Dobar i miran čovjek izbjegava kavge, a od suda bježi kao od vatre. A ti? Cielj je tvoj život dugi lanac pravda i procesa! Samo čuj: Sa mnom, potpisanim glavarom, imao si pravdu. Sa pok. Šimunom Lušićem proces radi neopravnoga ti jezika, i jer si ga u kavani polio vreloom kavom. Sa p. Mikulom Bogavčić Budišom pravdu: Na sudu si pred njim na koljenima klečao, moleći ga, da ti oprost. Sa p. Josipom Bogavčić Budišom imao si proces, jer si ga u tvojoj naglosti opario vrućom vodom. Sa potpisanim Filipom Bogavčić Budišom imao si pravdu i proces. Sa p. Markom Lušićem proces. Sa p. Jurem Ercegović Grbom pravdu. Sa Markom i braćom Kristić proces: od te ti se zgode i danas znak

*) Uredništvo ne prima nikakve odgovornosti.

poznaje povrh oka. Sa Ivanom Lušićem proces. Mandu ud. p. Josipa Babića tukao si u kući, pa si s toga na se navukao još jedan proces. Sa Blažom Vranjićem imao si pravdu. Sa Katom ud. Žičić pravdu. Sa braćom Tomom i Gašparom Vidović Kundus pravdu: bio si mu kupio vino, a nisi mu ga htio platiti. Sa Ivanom Vidović Mošnjuna pravdu. Sa Jurem Župčićem imao si kavgu s tučnjavom. To je bilo onda, kada si vapio: „Braćo, Rogozničani, pomozite!“, ali se nitko nije ni makao. Posle toga s njim si imao i pravdu. Eto, toliko se samo mi spominjemo! Pa kao da je sve to malo za te, kada ne bi imao ti sa svoje strane s kime da se pravaš, i do to toga si došao, pa si zakupljivao i tudje pravde: tako si na se uzeo pravdu Vice ud. pok. Šimuna Graovca; i pravdu Mate Šarića u Oglavcima; i pravdu Matije ud. p. Šimuna Rašo; i pravdu Elizabete ud. p. Luke Ježnca, i t. d.

Kada bismo pak htjeli iznieti sve uredljive riječi, sve kavge, što si ih imao u mjestu, a koje nikada do suda nisu došle, kada bismo svršili? Spominjemo samo, da si žestoku kavgu imao sa samim tvojim ocem, koji je bio prisiljen da se odiedi od tebe. Da si pak iz svih tih prepriaka iznio zdravu kogu, imaš to zahvaliti samo tvojim brzim nogama, koje bi te izniele u bježanju pred uvredjenima, a tada bi ti, zakloniv se u svoju kuću, ođalle puškom ciljao, psovao i prieti!

Ako si se tako vladao prema tvojim surrješćanima, što da rećemo o tome, kako si se ponašao prema onim osobama, koje je njihova služba dovodila u naše mjesto! Koliko je župnika, župskih pomoćnika, car. prijannika, koje si pustio u miru? Za sve naše govore: Don Jure Matušić, prijannički zamjenik Kokić, prijannik Baldašar i dr.!

Ali kada si se ti ovako ponio prema današnjemu našem vrlom župniku, kojega svak cieni i štuje, onda svak može razumjeti, koliko težiš i vriediš!

To je u kratko tvoj život. A ti još imaš srca u tvom pismu reći: „Da ti čestit svakoga, samo trojicu da ne čestit“, — „da kod svih svojih sumješćana a i u okolici uživao dobar glas i da te svak časti“. Tebe da svak časti! Ti se jdnik u tome obmanjuješ! Ne časti i ne štuje tebe nitko, već te svak u istinu izbjegava! Pa baš s toga, jer ne uživaš ljubavi u tvojem mjestu, nikada ti nijedna seoska čast nije bila povjerenja. Andjele si htio crkvi darovati, možda da se po njima dočepaš tih časti; ali, jer je na njima bilo napisano tvoje ime, valjalo ti ih je iz crkve udloniti, pa će ti i danas biti u kojem kutu tvoje konobe. Tako i na zastavi, o kojoj je poveo rieć dopisnik „Hrvatske Rieči“, kada je narod ugledao tvoje ime, listom se je digao, pa nije htio ni čuti, da se ta zastava u našu crkvu smjesti. Eto, koliko te narod štuje i časti!

Ne uzvrdismo, što i ne dokazasmo! Na, podjimo i malo dalje! Tko je s tobom radio u trgovini, a da nije došao do pravde? Sa Špirom si Brajevićem radio u vinu: pravda; sa Špirom Tociljem takodjer u vinu: pravda; sa Strienfeldom na Rieci u vinu: pravda; sa njegovim pomoćnikom, koji je došao u Rogoznicu, imao si kavgu. Sa trgovcem na Rieci, s kojim si radio u rakiji (ti znaš kako se zove!), valjalo ti se je pravdati u Budimpešti (to će biti ono tvoje putovanje po Ungariji!). Sa tvrdkom A. Demicheli radio si u vinu: pravda. Sa trgovcem u slanoj ribi u Trstu (ti znaš kako se zove!): pravda. Pa ipak se o sebi osudjuješ pisati: „Nemam nikakove grižnje savjesti! Moje je čelo čisto, ne treba da ga pokrивam. Gdje-god ga je moja malenkost ulazila, prolazila je pošteno, pa se ne će naći ni jedna osoba, s kojom sam ili za koju sam radio, te može kazati, da sam joj štogod nepoštena ili nepoćudna učinio!“ Ovim tvojim riećima ne nadodajemo nikakova komentara. Iznesosmo razne činjenice, pa neka sudi pošteni čitatelj.

Ponovno te pitamo: tko si ti, da napadaš dobrog župnika? Ti lako psuješ drugoga, grdiš i ljubiš laž. Ako si zaboravio, a ti podji do okružnoga suda. Pregledaj ondje, ima li što zabilježeno o tebi. Poviri u onaj žuti papir, da uvidiš, što te sve ondje ne preporuča. Tamo ćeš naći, da si osuđen sedam puta. 1. to: na 3 for. globe, na 10 for. globe, na 3 dana zatvora, na 8 dana zatvora, na 10 dana

zatvora, na 11 dana zatvora, i na četiri mjeseca zatvora! A kada si ovu posljednju kaznu vršio, tada si baš putovao tobože po Italiji, o čemu se hvališ u svojem otvorenom pismu. „Sramotno lažeš, dok tvrdiš u tvojem „Svjetlu“ (tmini), da radi one zastave nikada, nisi dolazio na vrata biskupije. Prvi si put bio kod presv. biskupa, da se potužiš, što naš župnik ne će da primi onu zastavu. Drugi si put bio, da presvietloga na to skloniš, pokazavši mu zastavu. Treći si put hodio k njemu, prije no si ju odnio u samostan sv. Frane u Šibeniku, (da oni dični redovnici budu poznavali tebe i tvoju namjeru, sigurno je ni oni ne bi primili!), da presvietlogu postaviš dilemu ili . . . ili . . ., ali na tvoju žalost, bilo ti je rećeno, da presvietloga biskupa nema kod kuće. Ti si razumio što to hoće reći, pa si kao polivena kokoš ostavio biskupske dvore, te dalje nisi zanovetao.

I protiv naše tvoje evo odušnjemo. A ipak se su same dvie rieči hoćemo da osvrnemo na istinito tvoje pripovijedanje o časti glavara. Kažeš: „jer sam ja danas istoga mišljenja, kojega sam se držao i nazad četrdeset godina, a kojega ću se držati do svoje smrti“. Ti si bio sa Šupukom gnjili narodnjak, a danas si na zdravlje uz ljadicu, koji nije narodnjak. Ne znaš dakle što govoriš. Hoćeš nadalje da svietu prikažeš, e nisi danas glavlar Rogoznice, jer sam nisi htio obnašati tu čast, jer nisi tobože htio biti u današnjem gospodu na obćini iz načela. Ali, ti si bio uz Šupuka. Pa si bio uz njega u ono doba, kada je ciele Rogoznica bila protiv njemu, a na čelu joj današnji potpisani glavlar. S našim smo kandidatom silom žandarskih bodeža propali. Šupuk je pobedio. Došlo je do izbora glavara. Ti, i sam glasujući za se, došao si po čudu u trojku. Tko blaženiji od tebe. Eto izpunjenih tvojih sanja! U svojem si preuranjenom veselju pogodio se i kaparu dao glazbarima u Trogiru, da ti dodju svirati na dan velike radosti i slave. Pa što bi? Šupuk ne će da imenuje glavlarom Rogoznice tebe, jedinoga svoga pristaju u mjestu, nego imenova glavlarom svoga najžešćeg političkog protivnika, današnjega potpisanoga glavara Šimu Lovrić Caparina! Ne iznosimo razlog, već želimo da nam taj razlog kažeš ti Glazba u Trogiru još i danas čeka tvoju brzojavku.

„Glavarijo, lepo moje blago, Crkvinarstvo, milo moje zlatol!“

Još jednu, pa dosta! Od kada si živ, Rogoznica je bila uvijek na jednoj a ti na drugoj strani. Nikada nisi složno radio sa svojim sumješćanima. Ako je Rogoznica bila na desnoj, ti si sigurno bio na lijevoj strani. Eno ti i zadnjih obćinskih izbora. Svi smo složno glasovali za g. Marka Stojčića. Ti si sam bio izuzetak u toj bratskoj slozi, pa si glasovao za ljadicu. A za cigli svoj glas, predan iz načela, naplatio si se sa samih 56 kruna! Pred tolikim tvojim samopriegorom! valja zaista ponoviti tvoje rieči: „Srećom ne spadam u one, koji se za novce prodaju kao roba na pazardu, pa viču kao ljudi: Viva la Spagna, dove si beve e magna!“

Pa kako si uvijek bio na protivnoj strani no što je bila Rogoznica, nije se ni čuditi, da si i obzirom na našega župnika našao se u opreci sa cieleom župom. Već bi bilo vrijeme, da se okaniš čorava posla, da barem pod stare dane okavate i popraviš neurednosti i zla prošloga života. Kada si pisao tvoje „Svjetlo“, sigurno si mislio: što mi je stalo, i tako nemam više šta da izgubim! Ali znaj, da u procijenivanju poštenja nije svak tvoga mišljenja. A znajući s kime imamo posla, pošto izniesmo ovu liepu tvoju fotografiju, ovo ti poručujemo: piši, drilaj, ball što te volja, više ti na ništa ne ćemo odgovarati, jer ne zaslužuješ!

U Rogoznici, 18. veljače 1908.

Šimun Lovrić Caparin,
glavlar.

Pere Lušić,
crkvinar i predsjednik mjest. škol. vieća.

Filip Bogavčić Budiša,
obrtnik i posjednik.

HRVATI I HRVATICE!

kupujte marke
družbe sv. Ćirila i Metoda
za Isru.

Vozni red paroplovnog društva „Dalmatia“.

Pruga Trst-Šibenik (trgovačka).

Odlazi iz Trsta u četvrtak u 4 sata po p., ticajuć: Izolu, Unje, Lošinj mali, Olib, Silbu, Zadar, Biograd, Tiesno, Vodice, Zlarin, Šibenik, dolazi u Rogoznicu u ponedjeljak u 5 sati pr. p.

Povratak: odlazi iz Rogoznice u ponedjeljak u 6 sati pr. p., dolazi u Trst u utok u 1 sat po podne.

Pruga Trst-Metković I. (poštanska).

Polazi iz Trsta u sriedu u podne, ticajuć: Rovinj, Pulu, Lošinj mali, Silbu, Zadar, Zlarin, Šibenik, Zlarin, Rogoznicu, Trogir, Split, Supetar, Postira, Omiš, Pućića, Makarsku, Gradac, Trpanj, Opuzen, dolazi u Metković u petak u 4¹/₄ po p.

Povratak: odlazi iz Metkovića u nedjelju u 8¹/₂ pr. p., dolazi u Trst u utok u 7¹/₄ pr. podne.

Pruga Trst-Metković II. (poštanska).

Polazi iz Trsta u subotu u 5 sati po p., ticajuć: Pulu, Lošinj mali, Zadar, Šibenik, Split, dolazi u Metković u ponedjeljak u 6¹/₄ pr. p.

Povratak: odlazi iz Metkovića u utok u 8¹/₂ pr. p., dolazi u Trst u sriedu u 11 sati po podne.

Pruga Trst-Metković III. (poštanska).

Polazi iz Trsta u ponedjeljak u 5 s. po p., ticajuć: Pulu, Lošinj mali, Zadar, Biograd, Vodice, Šibenik, Split, Starigrad, Bol, Jelsu, Sumartin, Makarsku, Sućuraj, Trpanj, Opuzen, dolazi u Metković u sriedu u 4¹/₂ sata po podne.

Povratak: odlazi iz Metkovića u četvrtak u 3 sata po p., dolazi u Trst u subotu u 6¹/₄ sati pr. podne.

Pruga Trst-Metković (trgovačka).

Polazi iz Trsta u petak u 4 sata po p., ticajuć: Piran, Zadar, Šibenik, Trogir, Kaštela, Split, Krilo, Supetar, Malirat, Omiš, Baškavoda, Makarsku, dolazi u Metković u ponedjeljak u 6 sati prije podne.

Povratak: odlazi iz Metkovića u ponedjeljak u 4 sata po p., dolazi u Trst u četvrtak u 8 sati pr. podne.

Pruga Trst-Korčula (poštanska).

Polazi iz Trsta u nedjelju u 8 sati pr. p., ticajuć: Pulu, Lošinj mali, Zadar, Šibenik, Trogir, Split, Starigrad, Hvar, Vis, Velaluka, Lastovo, dolazi u Korčulu u utok u 12-15 po podne.

Povratak: odlazi iz Korčule u utok u 2¹/₂ sata po p., dolazi u Trst u petak u 7¹/₄ prije podne.

Pruga Trst-Split (poštanska Pula-Zadar).

Polazi iz Trsta u subotu u 4¹/₂ sata pr. p., ticajuć: Piran, Rovinj, Pulu, Cres, Rabac, Malinsku, Kaisole, Krk, Rab, Lošinj veliki, Novalje, Košljun, Mulat, Zadar, Šibenik, Trogir, Kaštela, dolazi u Split u u ponedjeljak u 6¹/₂ sati po podne.

Povratak: odlazi iz Splita u utok u 5 sati pr. p., dolazi u Trst u četvrtak u 5 sati po podne.

Pruga Trst-Vis (trgovačka).

Polazi iz Trsta u sriedu u 7 sati pr. p., ticajuć: Piran, Rovinj, Zadar, Šibenik, Trogir, Kaštela, Sv. Kajo, Split, Krilo, Malirat, Milnu, Starigrad, Hvar, Vis, dolazi u Komizu u petak u 7¹/₂ prije podne.

Povratak: odlazi iz Komize u petak u 8¹/₂ sati pr. p., dolazi u Trst u ponedjeljak u 7 sati prije podne.

Najveća dalmatinska zlatarija ANTE RADIĆA - SPLIT.

Trg voća, Gradska vrata na obali.

Ilustrovane cijenike šalje badava.

Ilustrovane cijenike šalje badava.

